

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2022. gada 26. aprīlī *

Atcelšanas prasība – Direktīva (ES) 2019/790 – 17. panta 4. punkta b) apakšpunkts un c) apakšpunkts *in fine* – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 11. pants un 17. panta 2. punkts – Vārda un informācijas brīvība – Intelektuālā īpašuma aizsardzība – Tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēju pienākumi – Lietotāju tiešsaistē ievietotā satura iepriekšēja automātiska kontrole (filtrēšana)

Lietā C-401/19

par atcelšanas prasību atbilstoši LESD 263. pantam, kuru 2019. gada 24. maijā cēla

Polijas Republika, ko pārstāv *B. Majczyna* un *M. Wiącek*, kā arī *J. Sawicka*, pārstāvji, kuriem palīdz *J. Barski*, eksperts,

prasītāja,

pret

Eiropas Parlamentu, ko pārstāv *D. Warin*, *S. Alonso de León* un *W. D. Kuzmienko*, pārstāvji,

Eiropas Savienības Padomi, ko pārstāv *M. Alver* un *F. Florindo Gijón*, kā arī *D. Kornilaki*, pārstāvji,

atbildētāji,

kurus atbalsta:

Spānijas Karaliste, ko sākotnēji pārstāvēja *S. Centeno Huerta* un *J. Rodríguez de la Rúa Puig*, vēlāk – *J. Rodríguez de la Rúa Puig*, pārstāvji,

Francijas Republika, ko pārstāv *A.-L. Desjonquères* un *A. Daniel*, pārstāves,

Portugāles Republika, ko sākotnēji pārstāvēja *M. A. Capela de Carvalho Galaz Pimenta*, *P. Barros da Costa* un *P. Salvação Barreto*, kā arī *L. Inez Fernandes*, vēlāk – *M. A. Capela de Carvalho Galaz Pimenta*, *P. Barros da Costa* un *P. Salvação Barreto*, pārstāvji,

Eiropas Komisija, ko pārstāv *F. Erlbacher* un *S. L. Kalèda*, kā arī *J. Samnadda* un *B. Sasinowska*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – poļu.

personas, kuras iestājušās lietā,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], palātu priekšsēdētāji A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], K. Likurģs [*C. Lycourgos*], J. Regans [*E. Regan*] un S. Rodins [*S. Rodin*], tiesneši M. Ilešiĉs [*M. Ilešić*] (referents), Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], M. Safjans [*M. Saffjan*], F. Biltšens [*F. Biltgen*] un P. Dž. Švirebs [*P. G. Xuereb*],

ģenerāladvokāts: H. Saugmandsgors Ēe [*H. Saugmandsgaard Øe*],

sekretāre: L. Karasko Marko [*L. Carrasco Marco*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2020. gada 10. novembra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2021. gada 15. jūlija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Prasībā Polijas Republika lūdz Tiesu galvenokārt atcelt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2019/790 (2019. gada 17. aprīlis) par autortiesībām un blakustiesībām digitālajā vienotajā tirgū un ar ko groza Direktīvas 96/9/EK un 2001/29/EK (OV 2019, L 130, 92. lpp.), 17. panta 4. punkta b) apakšpunktu un c) apakšpunktu *in fine* un, pakārtoti, – gadījumā, ja Tiesa uzskatītu, ka šīs tiesību normas nevar tikt nodalītas no Direktīvas 2019/790 17. panta pārējās daļas, negrozot tā būtību, – atcelt šo 17. pantu kopumā.

Atbilstošās tiesību normas

Harta

- 2 Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 11. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

“Ikvienai personai ir tiesības uz vārda brīvību. Šīs tiesības ietver uzskatu brīvību un brīvību saņemt un izplatīt informāciju vai idejas bez valsts iestāžu iejaukšanās un neatkarīgi no valstu robežām.”

- 3 Hartas 17. panta 2. punktā ir paredzēts, ka “intelektuālais īpašums tiek aizsargāts”.

- 4 Saskaņā ar Hartas 52. panta 1. un 3. punktu:

“1. Visiem [...] Hartā atzīto tiesību un brīvību izmantošanas ierobežojumiem ir jābūt noteiktiem tiesību aktos, un tajos jārespektē šo tiesību un brīvību būtība. Ievērojot proporcionalitātes principu, ierobežojumus drīkst uzlikt tikai tad, ja tie ir nepieciešami un patiešām atbilst vispārējās nozīmes mērķiem, ko atzinusi [Eiropas] Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības.

[..]

3. Ciktāl Hartā ir ietvertas tiesības, kuras atbilst Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā [(ECPAK)] garantētajām tiesībām, šo tiesību nozīme un apjoms ir tāds pats kā minētajā Konvencijā noteiktajām tiesībām. Šis noteikums neliedz Savienības tiesībās paredzēt plašāku aizsardzību.”

- 5 Saskaņā ar Hartas 53. pantu “nekas no [...] Hartā noteiktā nav interpretējams kā tāds, kas ierobežo vai negatīvi ietekmē cilvēktiesības un pamatbrīvības, kuras atzītas attiecīgās to piemērošanas jomās Savienības tiesību aktos un starptautiskajās tiesībās, kā arī starptautiskās konvencijās, kurām pievienojusies [Eiropas] Savienība vai visas dalībvalstis, tostarp [ECPAK] un dalībvalstu konstitūcijās”.

Direktīva 2000/31/EK

- 6 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/31/EK (2000. gada 8. jūnijs) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (Direktīva par elektronisko tirdzniecību) (OV 2000, L 178, 1. lpp.) 14. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Ja tiek piedāvāts informācijas sabiedrības pakalpojums, kas sastāv no pakalpojuma saņēmēja piedāvātās informācijas glabāšanas, dalībvalstis nodrošina, ka pakalpojuma sniedzējs nav atbildīgs par informāciju, kas glabāta pēc pakalpojuma saņēmēja pieprasījuma, ar noteikumu, ka:

- a) pakalpojuma sniedzējam nav faktisku zināšanu par nelikumīgu darbību vai informāciju un, attiecībā uz prasībām par bojājumiem, tas nezina par faktiem vai apstākļiem, kas liecina par nelegālu darbību vai informāciju;

vai

- b) pakalpojuma sniedzējs pēc šādu ziņu iegūšanas rīkojas ātri, lai izņemtu šādu informāciju vai liegtu tai pieeju.”

Direktīva 2001/29/EK

- 7 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/29/EK (2001. gada 22. maijs) par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā (OV 2001, L 167, 10. lpp.) 3. panta 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis autoriem piešķir ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt savu darbu izziņošanu, izmantojot vadus vai neizmantojot tos, tajā skaitā savu darbu publiskošanu tā, lai sabiedrības locekļi tiem var piekļūt no pašu izvēlētas vietas pašu izvēlētā laikā.”

Direktīva 2019/790

8 Direktīvas 2019/790 2., 3., 61., 65., 66., 70. un 84. apsvērumā ir paredzēts:

- “(2) Autortiesību un blakustiesību jomā pieņemtās direktīvas sniedz ieguldījumu iekšējā tirgus darbībā, tiesību subjektiem nodrošina augstu aizsardzības līmeni, atvieglo tiesību nokārtošanu un izveido regulējumu, kurā iespējams izmantot darbus un blakustiesību objektus. Minētais saskaņotais tiesiskais regulējums sekmē iekšējā tirgus labu funkcionēšanu un stimulē inovāciju, radošumu, ieguldījumus un jauna satura radīšanu, arī digitālajā vidē, lai nepieļautu iekšējā tirgus sadrumstalotību. Minētā tiesiskā regulējuma nodrošinātā aizsardzība arī palīdz sasniegt Savienības mērķi ievērot un veicināt kultūru daudzveidību, vienlaikus pievēršot uzmanību ES kopīgajam kultūras mantojumam. [..]
- (3) Straujas tehnoloģiju attīstības ietekmē joprojām mainās darbu un blakustiesību objektu radīšanas, producēšanas, izplatīšanas un izmantošanas veidi. Joprojām parādās jauni uzņēmējdarbības modeļi un jauni dalībnieki. Attiecīgajiem tiesību aktiem ir jāatbilst nākotnes prasībām, lai tie neierobežotu tehnoloģiju attīstību. Savienības autortiesību regulējumā noteiktie principi un mērķi joprojām ir derīgi. Tomēr [..] spēkā esošo Savienības autortiesību regulējumu dažās jomās vajag pielāgot un papildināt, vienlaikus saglabājot autortiesību un blakustiesību augstu aizsardzības līmeni. [..]

[..]

- (61) Pēdējos gados tiešsaistes satura tirgus funkcionēšana kļuvusi sarežģītāka. Par galvenajiem tiešsaistes satura piekļuves avotiem ir kļuvuši tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumi, kas paver piekļuvi liela daudzuma ar autortiesībām aizsargāta satura, kuru augšupielādējuši to lietotāji. Tiešsaistes pakalpojumi ir līdzekļi, kas nodrošina plašāku piekļuvi kultūras un radošajiem darbiem un piedāvā lielas iespējas kultūras un radošajām nozarēm jaunu uzņēmējdarbības modeļu attīstīšanā. Tomēr, lai gan tie pieļauj daudzveidību un atvieglo piekļuvi saturam, tie rada arī problēmas, ja ar autortiesībām aizsargāts saturs tiek augšupielādēts bez tiesību subjektu iepriekšējas atļaujas. Pastāv juridiskā nenoteiktība, vai šādu pakalpojumu sniedzēji iesaistās ar autortiesībām saistītās darbības un vai tiem vajadzīgs saņemt tiesību subjektu atļauju par saturu, ko augšupielādējuši to lietotāji, kuriem nav attiecīgo tiesību uz augšupielādēto saturu, neskarot Savienības tiesību aktos paredzēto izņēmumu un ierobežojumu piemērošanu. Minētā nenoteiktība ietekmē tiesību subjektu spējas noteikt, vai un ar kādiem nosacījumiem viņu darbi un blakustiesību objekti tiek izmantoti, kā arī viņu spējas par šādu izmantošanu saņemt atbilstīgu atlīdzību. Tāpēc ir svarīgi strādāt pie tā, lai tiesību subjektiem un tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem izveidotos licencēšanas tirgus. Minētajiem licences līgumiem vajadzētu būt taisnīgiem un būtu jāsaglabā samērīgs līdzsvars starp abām pusēm. Tiesību subjektiem būtu jāsaņem pienācīga atlīdzība par viņu darbu vai blakustiesību objektu izmantošanu. Tomēr, tā kā minētajiem noteikumiem nevajadzētu skart līgumslēgšanas brīvību, tiesību subjektiem nebūtu jāuzliek pienākums dot atļauju vai slēgt licences līgumus.

[..]

- (65) Ja tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēji ir atbildīgi par publiskošanu vai publiskas pieejamības došanu saskaņā ar nosacījumiem, kas noteikti šajā direktīvā, Direktīvas [2000/31] 14. panta 1. punkts nebūtu jāpiemēro atbildībai, kas izriet no šīs direktīvas noteikumiem par aizsargāta satura izmantošanu, ko veic tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēji. Minētajam nebūtu jāskar Direktīvas [2000/31] 14. panta 1. punkta piemērošana šādiem pakalpojumu sniedzējiem nolūkos, kas nav šīs direktīvas darbības jomā.
- (66) Ņemot vērā to, ka tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēji nodrošina piekļuvi saturam, ko nav augšupielādējuši pakalpojumu sniedzēji, bet lietotāji, ir lietderīgi šīs direktīvas vajadzībām paredzēt īpašu atbildības mehānismu gadījumos, kad nav tikusi piešķirta atļauja. [...] Ja pakalpojumu sniedzējiem nav piešķirta atļauja, tiem vajadzētu darīt visu iespējamo, ievērojot ar profesionālo rūpību saistītus augstus nozares standartus, lai nepieļautu, ka viņu pakalpojumos ir pieejami neatļauti darbi un blakustiesību objekti, ko identificējuši attiecīgie tiesību subjekti. Šajā nolūkā tiesību subjektiem būtu jānodrošina pakalpojumu sniedzējiem būtiskā un vajadzīgā informācija, cita starpā ņemot vērā tiesību subjektu lielumu un to darbu un blakustiesību objektu veidu. Pasākumu, ko veic tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēji sadarbībā ar tiesību subjektiem, rezultātā nedrīkstētu tikt liegta pieeja saturam, kas nepārkāpj autortiesības, tostarp darbiem vai blakustiesību objektiem, uz kuru izmantošanu attiecas licences līgums vai autortiesību vai blakustiesību izņēmums vai ierobežojums. Tāpēc pasākumiem, ko veic šādi pakalpojumu sniedzēji, nevajadzētu ietekmēt lietotājus, kuri izmanto tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumus, lai šādos pakalpojumos likumīgi augšupielādētu informāciju un piekļūtu tai.

Turklāt šajā regulā [direktīvā] noteikto pienākumu dēļ dalībvalstīm nevajadzētu noteikt vispārīgu pārraudzības pienākumu. Novērtējot, vai tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējs ir darījis visu iespējamo, ievērojot ar profesionālo rūpību saistītus augstus nozares standartus, jāņem vērā, vai pakalpojumu sniedzējs ir veicis visus pasākumus, kurus būtu veicis rūpīgs saimnieciskās darbības subjekts, lai panāktu, ka viņa tīmekļa vietnē netiek pieļauta neatļautu darbu vai blakustiesību objektu pieejamība, ņemot vērā nozares paraugpraksi un veikto pasākumu iedarbīgumu, izvērtējot visus būtiskos faktorus un norises, kā arī proporcionalitātes principu. Veicot minēto novērtējumu, būtu jāņem vērā vairāki elementi, piemēram, pakalpojuma apjoms, tehnikas līmeņa attīstība, tostarp iespējama nākotnes attīstība, attiecībā uz esošajiem līdzekļiem, ar ko var liegt dažāda veida satura pieejamību, un izmaksas, kas pakalpojumiem rodas saistībā ar šādiem līdzekļiem. Atkarībā no satura veida, neatļauta ar autortiesībām aizsargāta satura pieejamības nepieļaušanai varētu būt piemēroti un samērīgi dažādi līdzekļi, tāpēc nevar izslēgt, ka dažos gadījumos neatļauta satura pieejamību liegt var būt iespējams tikai pēc tiesību subjekta paziņojuma. Jebkuriem pakalpojumu sniedzēja veiktajiem pasākumiem vajadzētu būt iedarbīgiem vēlamā mērķa sasniegšanai, bet nevajadzētu pārsniegt to, kas ir vajadzīgs, lai sasniegtu mērķi, respektīvi, nepieļaut un pārtraukt neatļautu darbu un blakustiesību objektu pieejamību.

[..]

- (70) Tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēju sadarbībā ar tiesību subjektiem veiktajiem pasākumiem nevajadzētu skart autortiesību izņēmumu un ierobežojumu piemērošanu, tostarp jo īpaši gadījumos, kad tie garantē lietotāju vārda brīvību. Būtu jāatļauj lietotājiem augšupielādēt un darīt pieejamu saturu, ko lietotāji radījuši tādiem konkrētiem nolūkiem kā citēšana, kritika, apskats, karikatūra, parodija vai stilizācija. Minētais ir īpaši svarīgi, lai rastu līdzsvaru starp [Hartā] noteiktajām pamattiesībām, jo

īpaši vārda brīvību un humanitāro zinātņu brīvību, un tiesībām uz īpašumu, tostarp intelektuālo īpašumu. Tāpēc minētie izņēmumi un ierobežojumi būtu jāparedz kā obligāti, lai garantētu, ka lietotāji visā Savienībā tiek vienādi aizsargāti. Ir svarīgi nodrošināt, ka tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem ir iedarbīgs sūdzību un kompensāciju [tiesiskās aizsardzības] mehānisms nolūkā atbalstīt lietošanu šādiem konkrētiem nolūkiem.

Tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem būtu arī jāievieš iedarbīgi un ātri sūdzību un kompensāciju [tiesiskās aizsardzības] mehānismi, kas sniedz lietotājiem iespēju sūdzēties par darbībām, kas veiktas saistībā ar viņu augšupielādēm, jo īpaši tad, ja saistībā ar augšupielādi, kurai ir atspējota piekļuve vai kura ir izņemta, viņi varētu izmantot autortiesību izņēmumu vai ierobežojumu. Visas sūdzības, kas iesniegtas, izmantojot šādus mehānismus, būtu jāizskata bez liekas kavēšanās, un to pārbaude būtu jāveic cilvēkiem. Ja tiesību subjekti pieprasa pakalpojumu sniedzējiem veikt pasākumus pret lietotāju veiktām augšupielādēm, piemēram, atspējot piekļuvi augšupielādētam saturam vai šo saturu izņemt, šādiem tiesību subjektiem savi pieprasījumi būtu pienācīgi jāpamato. [...] Dalībvalstīm būtu arī jānodrošina, ka lietotājiem strīdu izšķiršanas nolūkā ir pieejami ārpustiesas tiesiskās aizsardzības mehānismi. Būtu jāļauj ar šādiem mehānismiem objektīvi izšķirt domstarpības. Lietotājiem vajadzētu būt pieejamai arī tiesai vai citai attiecīgai tiesu iestādei, kurā pieprasīt autortiesību un blakustiesību izņēmuma vai ierobežojuma izmantošanu.

[..]

- (84) Šajā direktīvā respektētas pamattiesības un ievēroti principi, kas jo īpaši atzīti Hartā. Tādēļ šī direktīva būtu jāinterpretē un jāpiemēro saskaņā ar minētajām tiesībām un principiem.”
- 9 Direktīvas 2019/790 1. panta “Priekšmets un darbības joma” 1. punktā ir paredzēts, ka direktīvā ir paredzēti noteikumi, kuru mērķis ir tālāk saskaņot Savienības tiesību aktus, ko iekšējā tirgus satvarā piemēro autortiesībām un blakustiesībām, jo īpaši ņemot vērā aizsargāta satura digitālu un pārrobežu izmantošanu, un ka tajā ir paredzēti arī noteikumi par autortiesību un blakustiesību izņēmumiem un ierobežojumiem, par licenču atvieglojumiem, kā arī noteikumi, kuru nolūks ir nodrošināt darbu un blakustiesību objektu izmantošanai labi funkcionējošu tirgu. Šī panta 2. punktā ir norādīts, ka Direktīva 2019/790 principā neietekmē spēkā esošos noteikumus, kas paredzēti šajā jomā spēkā esošajās direktīvās, tostarp Direktīvā 2000/31 un Direktīvā 2001/29.
- 10 Šīs direktīvas 2. panta 6. punkta pirmajā daļā jēdziens “tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējs” tās vajadzībām ir definēts kā “informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzējs, kura galvenais mērķis vai viens no galvenajiem mērķiem ir glabāt un nodrošināt publisku piekļuvi ievērojamam daudzumam ar autortiesībām aizsargātu darbu vai blakustiesību objektu, ko ir augšupielādējuši tā lietotāji un kurus tas organizē un reklamē peļņas nolūkā”. Šīs tiesību normas otrajā daļā no šī jēdziena ir izslēgti “tādu pakalpojumu sniedzēji kā bezpeļņas tiešsaistes enciklopēdijas, bezpeļņas izglītības vai zinātnisko materiālu repozitoriji, atvērtā pirmkoda programmatūras izstrādes un kopīgošanas platformas, elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzēji [...], tiešsaistes tirdzniecības vietas, kā arī starpuzņēmumu mākoņpakalpojumu sniedzēji un tādu mākoņpakalpojumu sniedzēji, kas ļauj lietotājiem augšupielādēt saturu savām vajadzībām”.

- 11 Minētās direktīvas 17. pants “Aizsargāta satura izmantošana, ko veic tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēji” ir vienīgā tiesību norma šīs direktīvas IV sadaļas “Pasākumi, kuru nolūks ir panākt no autortiesību viedokļa labi funkcionējošu tirgu” 2. nodaļā “Daži veidi, kā aizsargātu saturu izmanto tiešsaistes pakalpojumos”. Šis 17. pants ir izteikts šādā redakcijā:

“1. Dalībvalstis paredz, ka tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējs, dodot sabiedrībai piekļuvi ar autortiesībām aizsargātiem darbiem vai blakustiesību objektiem, ko augšupielādējuši to lietotāji, šīs direktīvas izpratnē veic publiskošanu vai dara tos pieejamus sabiedrībai.

Tāpēc tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējam ir jāsaņem atļauja no Direktīvas [2001/29] 3. panta 1. un 2. punktā minētajiem tiesību subjektiem, piemēram, noslēdzot licences līgumu, lai publiskotu vai darītu pieejamus sabiedrībai darbus vai blakustiesību objektus.

2. Dalībvalstis paredz, ka, ja tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējs ir saņēmis atļauju, piemēram, noslēdzot licences līgumu, minētā atļauja aptver arī to pakalpojumu lietotāju rīcību, kuri ietilpst Direktīvas [2001/29] 3. panta darbības jomā, ja lietotāji nerīkojas komercdarbības nolūkā vai ja viņu rīcība nerada būtiskus ieņēmumus.

3. Ja tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēji veic publiskošanu vai nodrošina pieejamību sabiedrībai saskaņā ar šajā direktīvā noteiktajiem nosacījumiem, tad situācijām, uz kurām attiecas šis pants, nepiemēro Direktīvas [2000/31] 14. panta 1. punktā noteikto atbildības ierobežojumu.

Šā punkta pirmā daļa neskar Direktīvas [2000/31] 14. panta 1. punkta iespējamo piemērošanu minētajiem pakalpojumu sniedzējiem nolūkos, kas nav šīs direktīvas darbības jomā.

4. Ja atļauja nav piešķirta, tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēji ir atbildīgi par neatļautu ar autortiesībām aizsargātu darbu un blakustiesību objektu publiskošanu, tostarp padarīšanu par pieejamiem sabiedrībai, ja vien pakalpojumu sniedzēji nepierāda, ka:

- a) ir darījuši visu iespējamo, lai saņemtu atļauju; un
- b) ir darījuši visu iespējamo, ievērojot ar profesionālo rūpību saistītus augstus nozares standartus, lai nodrošinātu to, ka nav pieejami konkrēti darbi vai blakustiesību objekti, par kuriem tiesību subjekti ir snieguši pakalpojumu sniedzējiem būtisko un vajadzīgo informāciju; un jebkurā gadījumā
- c) saņemot tiesību subjekta pietiekami pamatotu paziņojumu, ir ātri rīkojušies, lai savās tīmekļvietnēs atspējotu piekļuvi darbiem vai blakustiesību objektiem, par kuriem ir paziņots, vai izņemtu šos darbus vai blakustiesību objektus no savām tīmekļa vietnēm, un ir darījuši visu iespējamo, lai saskaņā ar b) apakšpunktu nepieļautu to turpmāku augšupielādi.

5. Nosakot, vai pakalpojuma sniedzējs ir pildījis savus 4. punktā paredzētos pienākumus, un ņemot vērā proporcionalitātes principu, cita starpā ņem vērā šādus faktorus:

- a) pakalpojuma veidu, auditoriju un lielumu un pakalpojuma lietotāju augšupielādēto darbu vai blakustiesību objektu veidu; un

b) piemērotu un iedarbīgu līdzekļu pieejamību un pakalpojumu sniedzējiem radītās izmaksas.

6. Dalībvalstis paredz, ka attiecībā uz tādiem jauniem tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem, kuru pakalpojumi sabiedrībai Savienībā ir pieejami mazāk nekā trīs gadus un kuru gada apgrozījums ir mazāks par EUR 10 miljoniem, aprēķināts saskaņā ar Komisijas lēmumu 2003/361/EK [(2003. gada 6. maijs) par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (OV 2003, L 124, 36. lpp.)], piemērojama atbildības režīms, kas izklāstīts 4. punktā, aprobežojas ar 4. punkta a) apakšpunkta ievērošanu un ātru rīcību pēc pietiekami pamatota paziņojuma saņemšanas, lai atspējotu piekļuvi darbiem vai blakustiesību objektiem, par kuriem ir paziņots, vai izņemtu minētos darbus vai blakustiesību objektus no savām tīmekļa vietnēm.

Ja šādu pakalpojumu sniedzēju unikālo apmeklētāju vidējais skaits mēnesī, aprēķinot balstoties uz iepriekšējo kalendāro gadu, pārsniedz 5 miljonus, tie pierāda arī, ka ir darījuši visu iespējamo, lai nepieļautu paziņoto darbu un blakustiesību objektu, par kuriem tiesību subjekti ir snieguši būtisku un vajadzīgu informāciju, turpmāku augšupielādi.

7. Tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēju un tiesību subjektu sadarbības rezultātā netiek liegta pieeja tādiem lietotāju augšupielādētiem darbiem vai blakustiesību objektiem, kas nepārkāpj autortiesības un blakustiesības, tostarp arī darbiem vai blakustiesību objektiem, uz kuriem attiecas autortiesību izņēmums vai ierobežojums.

Dalībvalstis nodrošina, ka lietotāji, kad tie augšupielādē [un padara pieejamu] saturu, ko ģenerējuši lietotāji tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumos, katrā dalībvalstī var atsaukties uz jebkuru no tālāk minētajiem spēkā esošajiem izņēmumiem vai ierobežojumiem:

a) citēšana, kritika, apskats;

b) izmantošana karikatūrās, parodijās vai stilizācijās.

8. Šā panta piemērošana nerada vispārīgu pārraudzības pienākumu.

Dalībvalstis paredz, ka tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēji pēc tiesību subjektu pieprasījuma sniedz tiem pietiekamu informāciju par 4. punktā minētās sadarbības īstenošanas praksi, un – ja starp pakalpojumu sniedzējiem un tiesību subjektiem ir noslēgti licences līgumi – informāciju par tā satura lietošanu, uz kuru attiecas līgumi.

9. Dalībvalstis paredz, ka tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēji ievieš iedarbīgu un ātru sūdzību un kompensāciju [tiesiskās aizsardzības] mehānismu, kas ir pieejams to pakalpojumu lietotājiem strīdu gadījumā par piekļuves atspējošanu lietotāju augšupielādētiem darbiem vai blakustiesību objektiem, vai par to izņemšanu.

Ja tiesību subjekti pieprasa atspējot piekļuvi saviem konkrētiem darbiem vai blakustiesību objektiem vai minētos darbus vai blakustiesību objektus izņemt, viņi pienācīgi pamato savu pieprasījumu iemeslus. Saskaņā ar pirmajā daļā paredzēto mehānismu iesniegtas sūdzības apstrādā bez nevajadzīgas kavēšanās, un lēmumus par piekļuves atspējošanu augšupielādētam saturam vai tā izņemšanu pārbauda cilvēki. Dalībvalstis arī nodrošina, ka strīdu izšķiršanas nolūkā ir pieejami ārpus tiesiskās aizsardzības mehānismi. Šādi mehānismi ļauj objektīvi izšķirt strīdus un neatņemt lietotājiem juridisko aizsardzību, ko tiem sniedz valsts tiesību akti, neskarot lietotāju tiesības izmantot efektīvus tiesiskās aizsardzības [tiesā] līdzekļus. Jo īpaši

dalībvalstis nodrošina, ka lietotājiem ir pieejama tiesa vai cita attiecīga tiesu iestāde, kurā pieprasīt autortiesību un blakustiesību izņēmuma vai ierobežojuma izmantošanu.

Šī direktīva nekādi neietekmē likumīgus lietošanas veidus, piemēram, lietošanas veidus, uz kuriem attiecas Savienības tiesību aktos paredzēti izņēmumi vai ierobežojumi, un nenoved pie tā, ka tiek identificēti atsevišķi lietotāji vai tiek apstrādāti personas dati, izņemot saskaņā ar [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvu 2002/58/EK [(2002. gada 12. jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju) (OV 2002, L 201, 37. lpp.)] un [Eiropas Parlamenta un Padomes] Regulu (ES) 2016/679 [(2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV 2016, L 119, 1. lpp.)].

Tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēji savos noteikumos un nosacījumos informē savus lietotājus par to, ka viņi var izmantot darbus un blakustiesību objektus, uz kuriem attiecas Savienības tiesību aktos paredzēti autortiesību un blakustiesību izņēmumi vai ierobežojumi.

10. No 2019. gada 6. jūnija Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm rīko dialogus ar ieinteresētajām personām, lai apspriestu tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēju un tiesību subjektu sadarbības paraugpraksi. Komisija, apspriežoties ar tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem, tiesību subjektiem, lietotāju organizācijām un citām attiecīgām ieinteresētajām personām un ņemot vērā ieinteresēto personu dialogu rezultātus, izdod norādījumus par šā panta piemērošanu, jo īpaši par 4. punktā minēto sadarbību. Apspriežot paraugpraksi, jo īpaši cita starpā būtu jāņem vērā vajadzība līdzsvarot pamattiesības un izņēmumu un ierobežojumu izmantošanu. Ieinteresēto personu dialogu nolūkā lietotāju organizācijām ir piekļuve pietiekamai informācijai no tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem par 4. punktā minētās prakses īstenošanu.”

Lietas dalībnieku prasījumi un tiesvedība Tiesā

12 Polijas Republikas prasījumi Tiesai ir šādi:

- atcelt Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punkta b) apakšpunktu un 17. panta 4. punkta c) apakšpunktu *in fine*, proti, formulējumu “un ir darījuši visu iespējamo, lai saskaņā ar b) apakšpunktu nepieļautu to turpmāku augšupielādi”;
- pakārtoti, gadījumā, ja Tiesa uzskatītu, ka iepriekšēja ievilkumā minētās normas nevar tikt nodalītas no minētās direktīvas 17. panta pārējās daļas, negrozot tā būtību, atcelt 17. pantu kopumā;
- piespriest Eiropas Parlamentam un Eiropas Savienības Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

13 Parlaments lūdz Tiesu noraidīt prasību kā nepamatotu un piespriest Polijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

14 Padome lūdz Tiesu noraidīt galvenokārt izvirzītos prasījumus kā nepieņemamus vai pilnībā noraidīt prasību kā nepamatotu un piespriest Polijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

- 15 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2019. gada 17. oktobra lēmumu Spānijas Karalistei, Francijas Republikai, Portugāles Republikai un Eiropas Komisijai tika atļauts iestāties lietā Parlamenta un Padomes prasījumu atbalstam saskaņā ar Tiesas Reglamenta 131. panta 2. punktu.

Par prasību

Par pieņemamību

- 16 Parlaments un Padome, ko atbalsta Francijas Republika un Komisija, apgalvo, ka galvenokārt izvirzītie prasījumi ir nepieņemami, jo Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punkta b) apakšpunkts un c) apakšpunkts *in fine* nav nodalāmi no 17. panta pārējās daļas.
- 17 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Savienības tiesību akta daļēja atcelšana ir iespējama tikai tad, ja elementi, kurus lūdz atcelt, ir nodalāmi no tiesību akta pārējās daļas. Tiesa vairākkārt ir nospriedusi, ka šī prasība nav izpildīta, ja tiesību akta daļējas atcelšanas rezultātā tiek grozīta šī akta būtība (spriedums, 2020. gada 8. decembris, Polija/Parlaments un Padome, C-626/18, EU:C:2020:1000, 28. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 18 Tādējādi Savienības tiesību akta elementu nodalāmības pārbaude nozīmē, ka būtu jāizvērtē to tvērums, lai noteiktu, vai šo elementu atcelšana grozītu šā tiesību akta jēgu un būtību (spriedums, 2020. gada 8. decembris, Polija/Parlaments un Padome, C-626/18, EU:C:2020:1000, 29. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra)
- 19 Turklāt atbilde uz jautājumu, vai Savienības tiesību akta daļējas atcelšanas rezultātā tiek grozīta šī akta būtība, ir objektīvs, nevis subjektīvs kritērijs, kas būtu atkarīgs no minētā akta izdevējas iestādes politiskās gribas (spriedums, 2020. gada 8. decembris, Polija/Parlaments un Padome, C-626/18, EU:C:2020:1000, 30. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra)
- 20 Kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumā 44. punktā un kā apgalvo Parlaments un Padome, kurus atbalsta Francijas Republika un Komisija, ar Direktīvas 2019/790 17. pantu attiecībā uz tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem ir ieviests jauns atbildības režīms, kura dažādie noteikumi veido kopumu un – kā tas izriet no šīs direktīvas 61. un 66. apsvēruma – ir paredzēti, lai nodrošinātu līdzsvaru starp šo pakalpojumu sniedzēju, to pakalpojumu lietotāju un tiesību subjektu tiesībām un interesēm. It īpaši, atceļot tikai minētās direktīvas 17. panta 4. punkta b) apakšpunktu un c) apakšpunktu *in fine*, šis atbildības režīms tiktu aizstāts ar režīmu, kas vienlaikus būtu ievērojami atšķirīgs un daudz labvēlīgāks šiem pakalpojumu sniedzējiem. Tādēļ šāda daļēja atcelšana grozītu šī 17. panta būtību.
- 21 No tā izriet, ka Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punkta b) apakšpunkts un c) apakšpunkts *in fine* nav nodalāmi no 17. panta pārējās daļas un ka tādēļ galvenokārt izvirzītie prasījumi, kuru mērķis ir atcelt vienīgi šos noteikumus, ir nepieņemami.
- 22 Savukārt nav apstrīdēts, ka Direktīvas 2019/790 17. pants, kas ir ietverts tās IV sadaļas atsevišķā nodaļā par pasākumiem, kuru mērķis ir nodrošināt autortiesību tirgus pienācīgu darbību, ir nodalāms no šīs direktīvas pārējās daļas un ka līdz ar to Polijas Republikas pakārtoti izvirzītie prasījumi – atcelt šo 17. pantu kopumā – ir pieņemami.

Par lietas būtību

- 23 Prasījumu atbalstam Polijas Republika izvirza vienu pamatu par Hartas 11. pantā garantēto tiesību uz vārda un informācijas brīvību pārkāpumu.
- 24 Šis pamats būtībā ir balstīts uz argumentāciju, saskaņā ar kuru, lai varētu saņemt atbrīvojumu no jebkādas atbildības par to, ka sabiedrībai tiek sniegta piekļuve ar autortiesībām aizsargātiem darbiem vai blakustiesību objektiem, kurus to lietotāji ir augšupielādējuši, pārkāpjot autortiesības, tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem saskaņā ar Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punkta b) apakšpunktu un c) apakšpunktu *in fine* ir pienākums preventīvi veikt visa tā satura pārraudzību, ko viņu lietotāji vēlas izvietot tiešsaistē. Lai to izdarītu, tiem būtu jāizmanto IT rīki, kas ļauj iepriekš automātiski filtrēt šo saturu. Faktiski, nosakot šādus preventīvas pārraudzības pasākumus tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem, bet neparedzot garantijas, kas nodrošinātu tiesību uz vārda un informācijas brīvību respektēšanu, strīdīgās tiesību normas esot ierobežojušas šo pamattiesību īstenošanu un tādējādi netiek respektēta nedz šo tiesību būtība, nedz samērīguma princips, un tādēļ šo ierobežojumu nevar uzskatīt par attaisnotu.
- 25 Parlaments un Padome, ko atbalsta Spānijas Karaliste, Francijas Republika un Komisija, apstrīd minētā vienīgā pamata pamatotību.

Par atbildības režīmu, kas ieviests ar Direktīvas 2019/790 17. pantu

- 26 Ievadā ir jāatgādina, ka līdz brīdim, kad stājās spēkā Direktīvas 2019/790 17. pants, tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēju atbildību par publiskas pieejamības nodrošināšanu aizsargātam saturam, kuru to lietotāji, pārkāpjot autortiesības, augšupielādējuši to platformās, regulēja Direktīvas 2001/29 3. pants, kā arī Direktīvas 2000/31 14. pants.
- 27 Šajā ziņā, pirmkārt, Tiesa nosprieda, ka Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādas video kopīgošanas platformas vai datņu glabāšanas un kopīgošanas platformas pakalpojumu sniedzējs, kurā lietotāji var nelikumīgi sniegt sabiedrībai piekļuvi aizsargātam saturam, neveic “izziņošanu” šīs tiesību normas izpratnē, ja vien tas, papildus vienkāršai platformas nodrošināšanai, neveicina sabiedrības piekļuvi šādam saturam, tādējādi pārkāpjot autortiesības. Tā tas it īpaši ir gadījumā, kad šim pakalpojumu sniedzējam ir konkrēti zināms par to, ka aizsargātais saturs nelikumīgi darīts pieejams tā platformā, un tas atturas to izdzēst vai nekavējoties atspējot tam piekļuvi, vai ja minētais pakalpojumu sniedzējs, pat ja tas zina vai tam būtu jāzina, ka, aplūkojot vispārīgi, tā platformas lietotāji ar tās palīdzību ir nelikumīgi darījuši pieejamus sabiedrībai aizsargātu saturu, neveic atbilstošus tehniskus pasākumus, kas būtu sagaidāmi no parasti rūpīga uzņēmēja tādā situācijā, lai ticami un iedarbīgi vērstos pret šajā platformā notiekošajiem autortiesību pārkāpumiem, vai arī, ja šis pakalpojumu sniedzējs piedalās tāda aizsargātā satura izvēlē, kurš tiek nelikumīgi izziņots, savā platformā nodrošina rīkus, kas ir speciāli paredzēti šāda satura nelikumīgai kopīgošanai, vai apzināti veicina šādu kopīgošanu, – un par to var liecināt tas, ka šis pakalpojumu sniedzējs ir izvēlējis ekonomisko modeli, atbilstoši kuram tā platformas lietotāji tiek mudināti nelikumīgi publiskot aizsargāto saturu šajā platformā (spriedums, 2021. gada 22. jūnijs, *YouTube* un *Cyando*, C-682/18 un C-683/18, EU:C:2021:503, 102. punkts).
- 28 Otrkārt, Tiesa konstatēja, ka video kopīgošanas platformas vai datņu glabāšanas un kopīgošanas platformas pakalpojumu sniedzēja darbība ietilpst Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkta piemērošanas jomā, ja vien šim pakalpojumu sniedzējam nav aktīvas lomas, kas tam ļauj uzzināt

vai kontrolēt saturu, kurš ir augšupielādēts tā platformā. Turklāt, lai šis pakalpojumu sniedzējs uz šīs direktīvas 14. panta 1. punkta a) apakšpunkta pamata zaudētu iespēju izmantot šajā 14. panta 1. punktā paredzēto atbrīvojumu no atbildības, tam ir jāzina par tā lietotāju konkrētām nelikumīgām darbībām, kas ir saistītas ar aizsargāto saturu, kurš ir ticis augšupielādēts tā platformā (spriedums, 2021. gada 22. jūnijs, *YouTube* un *Cyando*, C-682/18 un C-683/18, EU:C:2021:503, 117. un 118. punkts).

- 29 Tomēr, kā izriet tostarp no Direktīvas 2019/790 61. un 66. apsvēruma, Savienības likumdevējs ir uzskatījis, ka, ņemot vērā apstākli, ka pēdējo gadu laikā tiešsaistes satura tirgus darbība ir kļuvusi sarežģītāka un ka šī satura kopīgošanas pakalpojumi, kas sniedz piekļuvi liela daudzuma aizsargāta satura, ir kļuvuši par galveno piekļuves tiešsaistes saturam avotu, bija jāparedz īpašs atbildības mehānisms šo pakalpojumu sniedzējiem, lai veicinātu tāda licencēšanas tirgus attīstību, kas būtu taisnīgs gan tiesību subjektiem, gan šiem pakalpojumu sniedzējiem.
- 30 Attiecībā uz šo jauno īpašo atbildības mehānismu Savienības likumdevējs ir paredzējis ierobežotu piemērošanas jomu, jo Direktīvas 2019/790 2. panta 6. punkta pirmajā daļā tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējs ir definēts kā informācijas sabiedrības pakalpojuma sniedzējs, kura galvenais mērķis vai viens no galvenajiem mērķiem ir uzglabāt un nodrošināt publisku piekļuvi ievērojamam daudzumam ar autortiesībām aizsargātu darbu vai blakustiesību objektu, kurus augšupielādējuši tā lietotāji un kurus tas organizē un reklamē peļņas gūšanas nolūkā. Līdz ar to minētais mehānisms neattiecas uz informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzējiem, kuri neatbilst vienam vai vairākiem šajā tiesību normā ietvertajiem kritērijiem, un tādējādi atbilstoši Direktīvas 2019/790 1. panta 2. punktam uz tiem joprojām attiecas Direktīvas 2000/31 14. pantā paredzētais vispārējais atbildības režīms saistībā ar “glabāšanas” pakalpojumu un, attiecīgā gadījumā, Direktīvas 2001/29 3. pantā paredzētais vispārējais atbildības režīms.
- 31 Turklāt šis likumdevējs, pirmkārt, ar minētā 2. panta 6. punkta otro daļu ir sašaurinājis jaunā ar Direktīvu 2019/790 ieviestā īpašā atbildības mehānisma piemērošanas jomu un, otrkārt, ir ierobežojis tā piemērojamību ar šīs direktīvas 17. panta 6. punktu, atbilstoši kuram principā atsevišķiem jaunajiem pakalpojumu sniedzējiem netiek piemērotas minētās direktīvas normas, uz kurām attiecas atcelšanas prasība.
- 32 Attiecībā uz šo jauno īpašās atbildības mehānismu Direktīvas 2019/790 17. panta 1. punktā ir paredzēts, ka tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējs, dodot sabiedrībai piekļuvi ar autortiesībām aizsargātiem darbiem vai blakustiesību objektiem, ko augšupielādējuši to lietotāji, šīs direktīvas izpratnē veic publiskošanu vai dara tos pieejamus sabiedrībai, un ka tam tādēļ šajā nolūkā ir jāsaņem atļauja no tiesību subjektiem, piemēram, noslēdzot licences līgumu.
- 33 Tajā pašā laikā saskaņā ar Direktīvas 2019/790 17. panta 3. punktu šādām tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēju veiktām darbībām nepiemēro Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punktā noteikto atbrīvojumu no atbildības.
- 34 Ar Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punktu ir ieviests īpašs atbildības režīms gadījumam, ja atļauja netiek piešķirta. Tādējādi šādā gadījumā tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēji no atbildības par šādām publiskošanas vai pieejamības nodrošināšanas darbībām, kas veiktas,

pārkāpjot autortiesības, var tikt atbrīvoti tikai ar noteiktiem kumulatīviem nosacījumiem, kas uzskaitīti šīs tiesību normas a)–c) apakšpunktā. Saskaņā ar šo tiesību normu šiem pakalpojumu sniedzējiem ir jāpierāda, ka tie:

- ir darījuši visu iespējamo, lai saņemtu atļauju (a) apakšpunkts); un
- ir darījuši visu iespējamo, ievērojot ar profesionālo rūpību saistītus augstus nozares standartus, lai nodrošinātu to, ka nav pieejami konkrēti darbi vai blakustiesību objekti, par kuriem tiesību subjekti ir snieguši pakalpojumu sniedzējiem būtisko un vajadzīgo informāciju (b) apakšpunkts); un jebkurā gadījumā
- saņemot tiesību subjekta pietiekami pamatotu paziņojumu, ir ātri rīkojušies, lai savās tīmekļvietnēs atspējotu piekļuvi darbiem vai blakustiesību objektiem, par kuriem ir paziņots, vai izņemtu šos darbus vai blakustiesību objektus no savām tīmekļvietnēm, un ir darījuši visu iespējamo, lai saskaņā ar b) apakšpunktu nepieļautu to turpmāku augšupielādi (c) apakšpunkts).

- 35 Šis īpašās atbildības režīms, kas ieviests ar Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punktu, ir precizēts un papildināts ar šīs direktīvas 17. panta 5.–10. punktu.
- 36 Tādējādi vispirms jānorāda, ka Direktīvas 2019/790 17. panta 5. punktā ir uzskaitīti apstākļi, kas ir jāņem vērā, lai no samērīguma principa aspekta noteiktu, vai pakalpojumu sniedzējs ir izpildījis 17. panta 4. punktā paredzētos pienākumus.
- 37 Tālāk – Direktīvas 2019/790 17. panta 7. punktā ir precizēts, ka tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēju un tiesību subjektu sadarbības rezultātā netiek liegta pieeja tādiem lietotāju augšupielādētiem darbiem vai blakustiesību objektiem, kas nepārkāpj autortiesības un blakustiesības, tostarp arī darbiem vai blakustiesību objektiem, uz kuriem attiecas autortiesību izņēmums vai ierobežojums. Šajā pašā tiesību normā ir uzskaitīti izņēmumi un ierobežojumi, uz kuriem katrā dalībvalstī ir jābūt iespējai atsaukties lietotājiem. Savukārt šīs direktīvas 17. panta 8. punktā tostarp ir noteikts, ka šī panta piemērošana nerada nekādu vispārēju pārraudzības pienākumu, un tās 17. panta 9. punktā tostarp ir paredzēts ieviest ātru un iedarbīgu sūdzību un tiesiskās aizsardzības mehānismu, tādu kā ārpusstiesas tiesību aizsardzības mehānismi, kas papildina tiesību aizsardzības līdzekļus tiesā.
- 38 Visbeidzot, Direktīvas 2019/790 17. panta 10. punktā Komisijai ir noteikts pienākums sadarbībā ar dalībvalstīm organizēt dialogu starp ieinteresētajām pusēm, lai izvērtētu paraugpraksi, pievēršot īpašu uzmanību vajadzībai saglabāt līdzsvaru starp pamattiesībām un izņēmumu un ierobežojumu izmantošanu, kā arī pēc apspriešanās ar šīm pusēm izdot norādījumus, tostarp par šīs direktīvas 17. panta 4. punktā paredzētās tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēju un tiesību subjektu sadarbības piemērošanu.

Par to, vai pastāv tiesību uz vārda un informācijas brīvību izmantošanas ierobežojums Direktīvas 2019/790 17. pantā ieviestā atbildības režīma dēļ

- 39 Polijas Republika apgalvo, ka, uzliekot tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem pienākumu darīt visu iespējamo, pirmkārt, lai nodrošinātu tāda konkrēta aizsargāta satura nepieejamību, par ko tiesību subjekti ir snieguši būtisko un vajadzīgo informāciju, un, otrkārt, lai nepieļautu, ka aizsargāto saturu, par kuru šie tiesību subjekti ir iesnieguši pietiekami pamatotu

paziņojumu, varētu augšupielādēt nākotnē, ar Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punkta b) apakšpunktu un c) apakšpunktu *in fine* šo pakalpojumu lietotājiem tiek ierobežota Hartas 11. pantā garantēto tiesību uz vārda un informācijas brīvību izmantošana.

- 40 Polijas Republika uzskata, ka, lai varētu izpildīt šos pienākumus un tādējādi piemērot Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punktā paredzēto atbrīvojumu no atbildības, tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem esot jāpārbauda viss saturs, ko to lietotāji ir augšupielādējuši, pirms tā izplatīšanas sabiedrībai. Tālab šiem pakalpojumu sniedzējiem, ja nepastāv citi praktiski risinājumi, būtu jāizmanto automātiskas filtrēšanas rīki.
- 41 Šāda preventīva kontrole esot īpaši nopietna iejaukšanās tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu lietotāju tiesībās uz vārda un informācijas brīvību, jo, pirmkārt, tā ietver risku, ka likumīgs saturs tiks bloķēts, un, otrkārt, tas, vai saturs ir prettiesisks un tādējādi bloķējams, tiks noteikts automātiski ar algoritmu palīdzību, pat pirms jebkādas attiecīgā satura izplatīšanas.
- 42 Turklāt Polijas Republika apgalvo, ka Savienības likumdevējs nevar izvairīties no atbildības par šo iejaukšanos Hartas 11. pantā garantētajās tiesībās, jo šī iejaukšanās ir ar Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punktu ieviestā atbildības režīma neizbēgamas, pat Savienības iestādēm iepriekš sagaidāmas, sekas.
- 43 Parlaments un Padome, ko atbalsta Spānijas Karaliste, Francijas Republika un Komisija, apstrīd faktu, ka ar šo atbildības režīmu tiek ierobežotas tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu lietotāju tiesības uz vārda un informācijas brīvību, un apgalvo, ka katrā ziņā iespējamais šo tiesību ierobežojums, kas izrietētu no minētā režīma īstenošanas, nevarētu būt attiecināms uz Savienības likumdevēju.
- 44 Jāatgādina, ka saskaņā ar Hartas 11. pantu ikvienai personai ir tiesības uz vārda brīvību, un tas ietver uzskatu brīvību un brīvību saņemt un izplatīt informāciju vai idejas bez valsts iestāžu iejaukšanās un neatkarīgi no valstu robežām. Kā izriet no Paskaidrojumiem attiecībā uz Pamattiesību hartu (OV 2007, C 303, 17. lpp.) un Hartas 52. panta 3. punkta, tās 11. pantā garantētajām tiesībām ir tāda pati nozīme un piemērojamība kā ECPAK 10. pantā garantētajām tiesībām.
- 45 Šajā ziņā ir jānorāda, ka informācijas kopīgošana internetā, izmantojot tiešsaistes satura kopīgošanas platformas, ietilpst ECPAK 10. panta un Hartas 11. panta piemērošanas jomā.
- 46 Proti, saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru ECPAK 10. pantā ikvienai personai ir garantēta vārda un informācijas brīvība un tas attiecas ne tikai uz informācijas saturu, bet arī uz tās izplatīšanas līdzekļiem, jo jebkādi šo līdzekļu ierobežojumi skar tiesības saņemt un izplatīt informāciju. Kā ir norādījusi minētā tiesa, šobrīd internets ir kļuvis par vienu no galvenajiem veidiem, kā indivīdi īsteno savas tiesības uz vārda un informācijas brīvību. Interneta vietnes, tostarp tiešsaistes satura kopīgošanas platformas, pateicoties to pieejamībai, kā arī spējai saglabāt un izplatīt lielus datu apjomus, lielā mērā veicina sabiedrības piekļuvi aktualitātēm un vispārīgi atvieglo informācijas paziņošanu, un indivīdu iespēja izteikties internetā ir vārda brīvības īstenošanas bezprecedenta līdzeklis (šajā nozīmē skat. ECT spriedumus, 2015. gada 1. decembris, *Cengiz* u.c. pret Turciju, CE:ECHR:2015:1201JUD004822610, 52. punkts, kā arī 2020. gada 23. jūnijs, *Vladimir Kharitonov* pret Krieviju, CE:ECHR:2020:0623JUD001079514, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 47 Tādējādi, interpretējot atbildības režīmu, kas balstīts uz Direktīvas 2001/29 3. pantu un Direktīvas 2000/31 14. pantu, kurš bija piemērojams tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem līdz brīdim, kad stājās spēkā Direktīvas 2019/790 17. pants, Tiesa ir uzsvērusi nepieciešamību pienācīgi ņemt vērā interneta īpašo nozīmi vārda un informācijas brīvībai, kas garantēta Hartas 11. pantā, un tādējādi nodrošināt šo pamattiesību respektēšanu, īstenojot šo režīmu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 22. jūnijs, *YouTube* un *Cyando*, C-682/18 un C-683/18, EU:C:2021:503, 64., 65. un 113. punkts).
- 48 Lai noteiktu, vai īpašais atbildības režīms, kas ieviests ar Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punktu tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem, ietver vārda un informācijas brīvības tiesību īstenošanas ierobežojumu šo kopīgošanas pakalpojumu lietotājiem, vispirms ir jākonstatē, ka šī tiesību norma ir balstīta uz pieņēmumu, ka šie pakalpojumu sniedzēji ne vienmēr var saņemt atļauju attiecībā uz visu aizsargāto saturu, ko uz to platformām var augšupielādēt to lietotāji. Šajā kontekstā ir jānorāda, ka tiesību subjekti var brīvi noteikt, vai un kādos apstākļos viņu aizsargātie darbi un blakustiesību objekti var tikt lietoti. Kā uzsvērts šīs direktīvas 61. apsvērumā, direktīva neskar līgumslēgšanas brīvību un tāpēc šiem subjektiem nekādā ziņā nav pienākuma tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem dot atļaujas vai licences savu darbu izmantošanai.
- 49 Šādos apstākļos, lai izvairītos no atbildības, kad lietotāji augšupielādē to platformās nelikumīgu saturu, attiecībā uz kuru tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēji no tiesību subjektiem nav saņēmuši atļauju, šiem pakalpojumu sniedzējiem ir jāpierāda, ka tie ir darījuši visu iespējamo Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punkta a) apakšpunkta izpratnē, lai saņemtu šādu atļauju, un ka tie atbilst visiem citiem šīs direktīvas 17. panta 4. punkta b) un c) apakšpunktā paredzētajiem atbrīvojuma nosacījumiem.
- 50 Saskaņā ar šiem citiem nosacījumiem tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem uzliktie pienākumi nav tikai tie, kas ir paredzēti Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punkta c) apakšpunkta sākumā un kas atbilst Direktīvas 2000/31 14. panta 1. punkta b) apakšpunktā jau paredzētajiem pienākumiem – tiklīdz tie no tiesību subjektiem saņem pietiekami pamatotu paziņojumu, ātri rīkoties, lai atspējotu piekļuvi aizsargātajam saturam, par kuru ir paziņots, vai lai izņemtu šo saturu no savām platformām (skat. arī spriedumu, 2021. gada 22. jūnijs, *YouTube* un *Cyando*, C-682/18 un C-683/18, EU:C:2021:503, 116. punkts).
- 51 Papildus šim pienākumam šiem piegādātājiem ir pienākums, pirmkārt, attiecībā uz konkrētu aizsargāto saturu, par kuru tiesību subjekti tiem ir nodevuši būtisko un vajadzīgo informāciju, saskaņā ar Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punkta b) apakšpunktu darīt “visu iespējamo, ievērojot ar profesionālo rūpību saistītus augstus nozares standartus, lai nodrošinātu to, ka [šis saturs] nav pieejam[s]”.
- 52 Otrkārt, attiecībā uz aizsargāto saturu, par kuru tiesību subjekti pēc tam, kad šis saturs tika darīts pieejams sabiedrībai, ir snieguši pietiekami pamatotu paziņojumu, šiem pakalpojumu sniedzējiem atbilstoši Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punkta c) apakšpunktam *in fine* ir jādara “viss iespējamais, lai saskaņā ar [šīs tiesību normas] b) apakšpunktu nepieļautu to turpmāku augšupielādi”.
- 53 Tādējādi no Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punkta b) un c) apakšpunkta formulējuma un struktūras izriet, ka, lai varētu izmantot atbrīvojumu no atbildības, neskarot izņēmumu, kas ir paredzēts jauniem pakalpojumu sniedzējiem šīs direktīvas 17. panta 6. punkta izpratnē, tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem ir ne tikai jārikojas ātri, lai panāktu, ka to platformās tiek izbeigti konkrēti autortiesību pārkāpumi pēc tam, kad tie ir izdarīti un tiesību

subjekti par tiem ir iesnieguši pietiekami pamatotu paziņojumu, bet arī, tiklīdz pakalpojumu sniedzēji saņem šādu paziņojumu vai šie subjekti pirms autortiesību aizskaršanas tiem ir snieguši būtisku un vajadzīgu informāciju, ir jādara “viss iespējamais, ievērojot ar profesionālo rūpību saistītus augstus nozares standartus”, lai novērstu šādu pārkāpumu rašanos vai atkārtošanos. Tādējādi šie pēdējie minētie pienākumi, kā apgalvo Polijas Republika, *de facto* uzliek šiem pakalpojumu sniedzējiem pienākumu veikt iepriekšēju tā satura pārbaudi, ko lietotāji vēlas augšupielādēt to platformās, ja vien minētie pakalpojumu sniedzēji no tiesību subjektiem ir saņēmuši šī 17. panta 4. punkta b) un c) apakšpunktā paredzēto informāciju vai paziņojumus.

- 54 Turklāt, kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumā 57.–69. punktā, lai varētu veikt šādu iepriekšēju pārbaudi, tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem atkarībā no augšupielādēto datņu skaita un attiecīgā aizsargātā objekta veida Direktīvas 2019/790 17. panta 5. punktā noteiktajās robežās nākas izmantot automātiskas atpazīšanas un filtrēšanas rīkus. It īpaši – ne atbildētājas iestādes, ne personas, kas iestājušās lietā, tiesas sēdē Tiesā nevarēja norādīt uz šādu rīku iespējamām alternatīvām.
- 55 Tomēr šāda iepriekšēja pārbaude un filtrēšana var ierobežot būtisku satura izplatīšanas tiešsaistē līdzekli un tādējādi būt par Hartas 11. pantā garantēto tiesību ierobežojumu.
- 56 Turklāt, pretēji tam, ko apgalvo atbildētājas iestādes, šis ierobežojums ir attiecināms uz Savienības likumdevēju, jo tās ir ar Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punktu tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem noteiktā īpašā atbildības režīma tiešās sekas.
- 57 Turklāt šīs direktīvas 17. panta 5. punktā ir tieša atsauce uz šī 17. panta “4. punktā paredzētajiem pienākumiem”, kas attiecas uz minētajiem pakalpojumu sniedzējiem, un tajā ir uzskaitīti faktori, kas ir jāņem vērā, lai noteiktu, vai no samērīguma principa aspekta šāds pakalpojumu sniedzējs “ir pildījis” šos pienākumus.
- 58 Līdz ar to ir jāsecina, ka īpašais atbildības režīms, kas ar Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punktu ir ieviests attiecībā uz tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem, ietver šo kopīgošanas pakalpojumu lietotāju Hartas 11. pantā garantēto tiesību uz vārda un informācijas brīvību īstenošanas ierobežojumu.

Par tāda tiesību uz vārda un informācijas brīvību īstenošanas ierobežojuma attaisnojumu, kurš izriet no atbildības režīma, kas ieviests ar Direktīvas 2019/790 17. pantu

- 59 Polijas Republika apgalvo, ka šo pamattiesību, kas ir tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu lietotājiem, izmantošanas ierobežojums, kurš izriet no atbildības režīma, kas ieviests ar Direktīvas 2019/790 17. pantu, neatbilst Hartas 52. panta 1. punktā noteiktajām prasībām.
- 60 Proti, Polijas Republika uzskata, ka 17. pantā nav ietvertas garantijas, kas ļautu nodrošināt minēto pamattiesību būtības un samērīguma principa respektēšanu, īstenojot Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punkta b) apakšpunktā un c) apakšpunktā *in fine* paredzētos pienākumus. It īpaši šajās pēdējās minētajās tiesību normās neesot paredzēts neviens skaidrs un precīzs noteikums attiecībā uz veidu, kādā tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem ir jāizpilda šie pienākumi, un tas tiem atstājot tiesības pilnīgi brīvi rīkoties, lai ieviestu iepriekšējas kontroles un filtrēšanas mehānismus, neievērojot šo pakalpojumu lietotāju tiesības uz vārda un informācijas brīvību. Turklāt šīs direktīvas 17. panta 7.–9. punkts neļaujot

izvairīties no tā, ka, izpildot minētos pienākumus, likumīgs saturs arī automātiski tiek bloķēts un ka tā izplatīšana sabiedrībai vismaz būtiski tiktu aizkavēta, radot risku, ka šis saturs zaudēs nozīmi un visu informatīvo vērtību pirms tā izplatīšanas.

- 61 Pieņemot ar minētās direktīvas 17. pantā ieviesto atbildības režīmu, Savienības likumdevējs neesot ievērojis taisnīgu līdzsvaru starp tiesību subjektu un tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu lietotāju aizsardzību, vēl jo vairāk tāpēc, ka šajā atbildības režīmā paredzētos mērķus jau lielā mērā varētu sasniegt ar citiem šīs pašas direktīvas 17. panta 4. punktā paredzētajiem nosacījumiem.
- 62 Parlaments un Padome, ko atbalsta Spānijas Karaliste, Francijas Republika un Komisija, apstrīd Polijas Republikas izvirzīto argumentāciju un tostarp apgalvo, ka Direktīvas 2019/790 17. pantā ir ietverta pilnīga garantiju sistēma, kas aizsargā tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu lietotāju tiesības uz vārda un informācijas brīvību un saglabā taisnīgu līdzsvaru starp attiecīgajām tiesībām un interesēm.
- 63 Ir jānorāda, ka saskaņā ar Hartas 52. panta 1. punktu visiem šajā Hartā atzīto tiesību un brīvību izmantošanas ierobežojumiem ir jābūt noteiktiem tiesību aktos un tajos jārespektē šo tiesību un brīvību būtība. Ievērojot samērīguma principu, ierobežojumus drīkst uzlikt tikai tad, ja tie ir nepieciešami un patiešām atbilst vispārējas nozīmes mērķiem, ko atzinusi Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības.
- 64 Šajā ziņā Tiesa ir konstatējusi, ka prasība, saskaņā ar kuru visiem pamattiesību izmantošanas ierobežojumiem ir jābūt noteiktiem tiesību aktos, nozīmē, ka tiesību aktā, kas pieļauj iejaukšanos šajās tiesībās, pašā ir jānosaka attiecīgo tiesību izmantošanas ierobežojuma apjoms (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 16. jūlijā, *Facebook Ireland* un *Schrems*, C-311/18, EU:C:2020:559, 175. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 65 Lai būtu ievērots samērīguma princips, Hartā paredzēto tiesību un brīvību ierobežojumi, kas tostarp var tikt paredzēti Savienības tiesību aktos, nedrīkst pārsniegt to, kas ir vajadzīgs un piemērots noteikto leģitīmo mērķu sasniegšanai vai nepieciešamībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības, ievērojot, ka, ja ir iespēja izvēlēties starp vairākiem piemērotiem pasākumiem, ir jāizvēlas vismazāk apgrūtinošais un tā radītie traucējumi nedrīkst būt nesamērīgi ar sasniedzamajiem mērķiem (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2019. gada 13. marts, Polija/Parlaments un Padome, C-128/17, EU:C:2019:194, 94. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2020. gada 17. decembris, *Centraal Israëlitisch Consistorie van België* u.c., C-336/19, EU:C:2020:1031, 64. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 66 Turklāt, ja runa ir par vairākām Līgumos nostiprinātajām pamattiesībām un principiem, samērīguma principa ievērošanas novērtējums ir jāveic, ievērojot nepieciešamo dažādo attiecīgo tiesību un principu aizsardzības prasību saskaņošanu un taisnīgu līdzsvaru starp tām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 17. decembris, *Centraal Israëlitisch Consistorie van België* u.c., C-336/19, EU:C:2020:1031, 65. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 67 Turklāt, lai izpildītu samērīguma prasību, attiecīgajā tiesiskajā regulējumā, kas paredz iejaukšanos pamattiesībās, ir jānosaka skaidri un precīzi noteikumi, kas reglamentē attiecīgā pasākuma tvērumu un piemērošanu un paredz minimālas prasības, lai tā rezultātā personām, kurām tika ierobežota iespēja izmantot šīs tiesības, būtu pietiekamas garantijas, kas ļautu tās efektīvi aizsargāt pret ļaunprātīgas izmantošanas risku. Šajā tiesiskajā regulējumā it īpaši ir jānorāda, kādos apstākļos un saskaņā ar kādiem nosacījumiem šāds pasākums var tikt veikts, tādējādi

garantējot, ka ieviešanās notiek tikai stingri nepieciešamajā apmērā. Šādu garantiju nepieciešamība ir vēl jo svarīgāka tad, ja ieviešanās izriet no kāda automatizēta procesa (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 16. jūlijs, *Facebook Ireland* un *Schrems*, C-311/18, EU:C:2020:559, 176. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 68 It īpaši attiecībā uz tiesību uz vārda un informācijas brīvību izmantošanas ierobežojumu, par kādu ir runa šajā lietā, no Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras izriet, ka, lai gan pašā ECPAK 10. pantā nav aizliegti jebkādi iepriekšēji ierobežojumi attiecībā uz izplatīšanas līdzekli, šādi ierobežojumi tomēr rada tik lielus draudus šo pamattiesību ievērošanai, ka tie būtu jāiekļauj īpaši stingrā tiesiskajā regulējumā (ECT spriedums, 2012. gada 18. decembris, *Ahmet Yildirim* pret Turciju, CE:ECHR:2012:1218JUD000311110, 47. un 64. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 69 Tieši ņemot vērā šos apsvērumus, ir jāpārbauda, vai tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu lietotāju tiesību uz vārda un informācijas brīvību, kas nostiprinātas Hartas 11. pantā, izmantošanas ierobežojums, kurš izriet no atbildības režīma, kas ieviests ar Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punktu šo kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem, atbilst Hartas 52. panta 1. punktā noteiktajām prasībām. Veicot šo pārbaudi, ir jāņem vērā ne tikai 17. panta 4. punkts atsevišķi, bet arī noteikumi, kas precizē un papildina šo režīmu, it īpaši šīs direktīvas 17. panta 7.–10. punkts. Turklāt ir jāņem vērā ar šī režīma ieviešanu sasniedzamais leģitīmais mērķis, proti, autortiesību un blakustiesību, kas garantētas Hartas 17. panta 2. punktā kā intelektuālā īpašuma tiesības, subjektu aizsardzība.
- 70 Šajā saistībā ir jāatgādina, ka saskaņā ar vispārēju interpretācijas principu Savienības tiesību akts, ciktāl iespējams, ir jāinterpretē tā, lai netiktu apstrīdēta tā spēkā esamība, un saskaņā ar primāro tiesību aktiem kopumā, it īpaši saskaņā ar Hartas noteikumiem. Tādējādi, ja Savienības sekundāro tiesību normu var interpretēt dažādi, priekšroka ir dodama tādai interpretācijai, kas to padara atbilstošu primārajām tiesībām, nevis tādai, kura noved pie secinājuma, ka tiesību norma ar tām nav saderīga (spriedums, 2019. gada 14. maijs, M u.c. (*Bēgļa statusa atcelšana*), C-391/16, C-77/17 un C-78/17, EU:C:2019:403, 77. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 71 Turklāt šī pārbaude, ņemot vērā Hartas 52. panta 1. punktā noteiktās prasības, attiecas uz tādu īpašu atbildības režīmu tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem, kas ir ieviests ar Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punktu, un tas neietekmē nevienu pārbaudi, kas vēlāk var attiekties uz noteikumiem, kurus dalībvalstis pieņēmušas, lai transponētu šo direktīvu, vai uz pasākumiem, ko šie pakalpojumu sniedzēji ir noteikuši, lai izpildītu minētā režīma prasības.
- 72 Šīs pārbaudes ietvaros, pirmkārt, ir jākonstatē, ka tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu lietotāju tiesību uz vārda un informācijas brīvību izmantošanas ierobežojums ir paredzēts tiesību aktos, jo tas izriet no pienākumiem, kas šo pakalpojumu sniedzējiem ir noteikti Savienības tiesību akta normā, proti, kā ir norādīts šī sprieduma 53. punktā, – Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punkta b) apakšpunktā un c) apakšpunktā *in fine*.
- 73 Protams, šajā tiesību normā nav precizēti konkrēti pasākumi, kas šiem pakalpojumu sniedzējiem ir jāveic, lai garantētu tāda konkrēta aizsargāta satura nepieejamību, par ko tiesību subjekti ir snieguši būtisko un vajadzīgo informāciju, vai lai nepieļautu, ka aizsargāto saturu, par kuru šie tiesību subjekti ir iesnieguši pietiekami pamatotu paziņojumu, varētu augšupielādēt nākotnē. Minētajā tiesību normā minētajiem pakalpojumu sniedzējiem ir vienīgi noteikts pienākums šajā ziņā “darīt visu iespējamo, ievērojot ar profesionālo rūpību saistītus augstus nozares standartus”. Saskaņā ar Parlamenta un Padomes sniegtajiem paskaidrojumiem minētās tiesību normas

formulējuma nolūks ir nodrošināt, lai šādi uzliktie pienākumi varētu tikt pielāgoti dažādu tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēju attiecīgajiem apstākļiem, kā arī izmaiņām nozares praksē un pieejamajās tehnoloģijās.

- 74 Tomēr saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru prasība, saskaņā ar kuru visiem pamattiesību izmantošanas ierobežojumiem ir jābūt noteiktiem tiesību aktos, neizslēdz, ka tiesiskais regulējums, kurā ietverts šis ierobežojums, ir formulēts pietiekami atvērtā veidā, lai varētu pielāgoties situāciju izmaiņām (šajā nozīmē skat. ECT spriedumu, 2015. gada 16. jūnijs, *Delfi AS* pret Igauniju, CE:ECHR:2015:0616JUD006456909, 121. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 75 Turklāt, runājot par interneta pakalpojumu sniedzēju pienākumu veikt pasākumus, lai nodrošinātu autortiesību respektēšanu tad, kad tiek izmantoti viņu pakalpojumi, zināmos gadījumos, lai tiktu ievērota Hartas 16. pantā garantētā šo pakalpojumu sniedzēju darījumdarbības brīvība un atbilstošs līdzsvars starp šo brīvību, viņu pakalpojumu lietotāju tiesībām uz vārda un informācijas brīvību, kas paredzēta Hartas 11. pantā, un intelektuālā īpašuma tiesībām šo tiesību subjektiem, kas aizsargāti Hartas 17. panta 2. punktā, var izrādīties pat nepieciešams atstāt šo pakalpojumu sniedzēju ziņā konkrētu pasākumu noteikšanu, lai sasniegtu vēlamo rezultātu, un tādēļ tie var izvēlēties veikt pasākumus, kas ir vispiemērotākie to rīcībā esošajiem resursiem un iespējām un ir saderīgi ar citiem pienākumiem un izaicinājumiem, ar ko tiem ir jāsaskaras, veicot savu darbību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 27. marts, *UPC Telekabel Wien*, C-314/12, EU:C:2014:192, 52. punkts).
- 76 Otrkārt, ir jākonstatē, ka tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu lietotāju tiesību uz vārda un informācijas brīvību izmantošanas ierobežojums atbilstoši Hartas 52. panta 1. punktam respektē Hartas 11. pantā garantēto tiesību uz vārda un informācijas brīvību būtību.
- 77 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Direktīvas 2019/790 17. panta 7. punkta pirmajā daļā ir skaidri precizēts, ka “tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēju un tiesību subjektu sadarbības rezultātā netiek liegta pieeja tādiem lietotāju augšupielādētiem darbiem vai blakustiesību objektiem, kas nepārkāpj autortiesības un blakustiesības, tostarp arī darbiem vai blakustiesību objektiem, uz kuriem attiecas autortiesību izņēmums vai ierobežojums”.
- 78 Kā liecina 17. panta 7. punkta pirmās daļas nepārprotamais formulējums, atšķirībā no Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punkta b) apakšpunkta un c) apakšpunkta *in fine* tas neaprobežojas tikai ar prasību, lai tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēji šim nolūkam “darītu visu iespējamo”, bet gan tajā ir paredzēts precīzs sasniedzamais rezultāts.
- 79 Turklāt Direktīvas 2019/790 17. panta 9. punkta trešajā daļā ir uzsvērts, ka šī direktīva “nekādi neietekmē likumīgus lietošanas veidus, piemēram, lietošanas veidus, uz kuriem attiecas Savienības tiesību aktos paredzēti izņēmumi vai ierobežojumi”.
- 80 Tādējādi no Direktīvas 2019/790 17. panta 7. un 9. punkta, kā arī no tās 66. un 70. apsvēruma skaidri izriet, ka, lai aizsargātu tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu lietotāju tiesības uz vārda un informācijas brīvību, kas ir paredzētas Hartas 11. pantā, un taisnīgo līdzsvaru starp dažādajām iesaistītajām tiesībām un interesēm, Savienības likumdevējs ir paredzējis, ka šo pakalpojumu sniedzējiem šīs direktīvas 17. panta 4. punkta b) apakšpunktā un c) apakšpunktā *in fine* noteikto pienākumu īstenošana nevar izraisīt, piemēram, to, ka tie veiktu pasākumus, kas ietekmētu šo lietotāju, kuri to platformās kopīgo saturu, kas neapdraud autortiesības un blakustiesības, pamattiesību būtību.

- 81 Turklāt Direktīvā 2019/790 tādējādi ir atspoguļota Tiesas judikatūra, saskaņā ar kuru tādiem pakalpojumu sniedzēju veiktiem pasākumiem kā pamatlietā aplūkoti ir jāatbilst interneta lietotāju tiesībām uz vārda un informācijas brīvību un tiem tostarp ir jābūt stingri mērķorientētiem, lai nodrošinātu autortiesību efektīvu aizsardzību, neietekmējot lietotājus, kuri likumīgi izmanto šo pakalpojumu sniedzēju pakalpojumus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 27. marts, *UPC Telekabel Wien*, C-314/12, EU:C:2014:192, 55. un 56. punkts).
- 82 Treškārt, Hartas 52. panta 1. punktā paredzētās samērīguma pārbaudes ietvaros vispirms ir jākonstatē, ka šī sprieduma 69. punktā minētais tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu lietotāju tiesību uz vārda un informācijas brīvību izmantošanas ierobežojums atbilst vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības Hartas 52. panta 1. punkta izpratnē, proti, šajā gadījumā – vajadzībai aizsargāt intelektuālo īpašumu, kas garantēts Hartas 17. panta 2. punktā. Proti, Direktīvas 2019/790 17. pantā tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem noteiktie pienākumi, no kuriem izriet šis ierobežojums, ir vērsti uz to, kā tas izriet it īpaši no Direktīvas 2019/790 2., 3. un 61. apsvēruma, – lai nodrošinātu intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību, veicinot labi funkcionējošu un taisnīga autortiesību tirgus veidošanu. Taču saistībā ar tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumiem autortiesību aizsardzībai zināmā mērā noteikti ir jābūt saistītai ar lietotāju tiesību uz vārda un informācijas brīvību īstenošanas ierobežojumu.
- 83 Turpinot – Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punktā paredzētais atbildības mehānisms ir ne tikai piemērots, bet arī nepieciešams, lai apmierinātu vajadzību aizsargāt intelektuālā īpašuma tiesības. It īpaši, lai gan Polijas Republikas piedāvātais alternatīvais mehānisms, saskaņā ar kuru tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem esot tikai 17. panta 4. punkta a) apakšpunktā un 4. punkta c) apakšpunkta sākumā paredzētie pienākumi, protams, būtu pasākums, kas mazāk ierobežotu tiesību uz vārda un informācijas brīvību īstenošanu, tomēr šis alternatīvais mehānisms intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības ziņā nebūtu tikpat efektīvs kā Savienības likumdevēja noteiktais.
- 84 Visbeidzot ir jākonstatē, ka Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punktā tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem noteiktie pienākumi neierobežo nesamērīgi šo pakalpojumu lietotāju tiesības uz vārda un informācijas brīvību.
- 85 Proti, pirmkārt, kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumu 164., 165. un 191.–193. punktā, no Direktīvas 2019/790 17. panta 7. un 9. punkta, kā arī no tās 66. un 70. apsvēruma izriet, ka Savienības likumdevējs, lai novērstu risku, ko, piemēram, automātiskas atpazīšanas un filtrēšanas rīku izmantošana rada tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu lietotāju tiesībām uz vārda un informācijas brīvību, ir noteicis skaidras un precīzas robežas šā sprieduma 67. punktā atgādinātās judikatūras izpratnē pasākumiem, kas var tikt veikti vai pieprasīti, izpildot Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punkta b) apakšpunktā un c) apakšpunktā *in fine* paredzētos pienākumus, it īpaši izslēdzot tādus pasākumus, kas filtrē un bloķē likumīgu saturu, kad tas tiek augšupielādēts.
- 86 Šajā kontekstā ir jāatgādina, ka Tiesai jau ir bijusi iespēja konstatēt, ka filtrēšanas sistēma, kas radītu risku nepietiekami nošķirt nelikumīgo saturu no likumīgā satura tādējādi, ka tās ieviešanas rezultātā varētu tikt bloķēts likumīgs saturs, nebūtu saderīga ar Hartas 11. pantā garantētajām tiesībām uz vārda un informācijas brīvību un neļautu ievērot taisnīgu līdzsvaru starp šīm tiesībām un intelektuālā īpašuma tiesībām. Šajā ziņā Tiesa ir uzsvērusi, ka atbilde uz jautājumu par nosūtīšanas likumību ir atkarīga arī no autortiesību juridisko izņēmumu piemērošanas, kuri atšķiras katrā dalībvalstī. Turklāt atsevišķi darbi noteiktās dalībvalstīs var ietilpt publiskajā jomā

vai arī attiecīgie autori tos var ievietot tiešsaistē bez maksas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 16. februāris, *SABAM*, C-360/10, EU:C:2012:85, 50. un 51. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

- 87 Otrkārt, attiecībā uz autortiesību izņēmumiem un ierobežojumiem, ar kuriem tiek piešķirtas tiesības aizsargāto darbu vai blakustiesību objektu lietotājiem un kuru mērķis ir nodrošināt taisnīgu līdzsvaru starp šo lietotāju un tiesību subjektu pamattiesībām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 29. jūlijs, *Funke Medien NRW*, C-469/17, EU:C:2019:623, 70. punkts un tajā minētā judikatūra), ir jākonstatē, ka Direktīvas 2019/790 17. panta 7. punkta otrajā daļā dalībvalstīm ir paredzēts pienākums nodrošināt, ka šie lietotāji katrā dalībvalstī drīkst augšupielādēt un darīt pieejamu saturu, ko radījuši šie lietotāji, tādiem konkrētiem mērķiem kā citēšana, kritika, apskats, izmantošana karikatūrās, parodijās vai stilizācijās. Kā izriet no šīs direktīvas 70. apsvēruma, Savienības likumdevējs ir uzskatījis, ka, ņemot vērā to īpašo nozīmi vārda brīvības un humanitāro zinātņu brīvības nodrošināšanā un tādējādi lai rastu minēto taisnīgo līdzsvaru, šie izņēmumi un ierobežojumi, kas ir minēti Direktīvas 2001/29 5. pantā kā fakultatīvi, būtu jāparedz kā obligāti, lai garantētu, ka lietotāji šajā ziņā saņem vienādu aizsardzību visā Savienībā.
- 88 Turklāt ar tādu pašu mērķi – nodrošināt lietotāju tiesības – Direktīvas 2019/790 17. panta 9. punkta ceturtajā daļā ir noteikts, ka tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem savos vispārējos noteikumos un nosacījumos ir jāinformē savi lietotāji par to, ka viņi var izmantot darbus un blakustiesību objektus, uz kuriem attiecas Savienības tiesību aktos paredzēti autortiesību un blakustiesību izņēmumi vai ierobežojumi.
- 89 Treškārt, lietotāju, kuri likumīgi izmanto šos pakalpojumus, tiesību uz vārda un informācijas brīvību īstenošana tiek aizsargāta ar to, ka pakalpojumu sniedzēju atbildība par noteikta satura nepieejamības nodrošināšanu, saskaņā ar Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punkta b) apakšpunktu un c) apakšpunktu *in fine* var iestāties tikai tad, ja attiecīgo tiesību subjekti tiem nodod būtisko un vajadzīgo informāciju par šo saturu. Proti, tādas informācijas nodošana, kurai bez šaubām piemīt šīs īpašības, ir priekšnosacījums tam, lai varētu konstatēt šo pakalpojumu sniedzēju atbildību, un tiem šādas informācijas neesamības gadījumā attiecīgais saturs nebūs jāpadara par nepieejamu.
- 90 Ceturtkārt, Direktīvas 2019/790 17. panta 8. punktā, tāpat kā Direktīvas 2000/31 15. panta 1. punktā, nosakot, ka 17. panta piemērošana nerada nekādu vispārēju pārraudzības pienākumu, ir paredzēta papildu garantija tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu lietotāju tiesību uz vārda un informācijas brīvību respektēšanai. Proti, šis precizējums nozīmē, ka šo pakalpojumu sniedzējiem nevar tikt noteikts pienākums novērst tāda satura augšupielādi un padarīšanu par publiski pieejamu, kura nelikumīgā rakstura konstatēšanai tiem būtu jāveic neatkarīgs satura novērtējums, ņemot vērā tiesību subjektu sniegto informāciju, kā arī iespējamās autortiesību izņēmumus un ierobežojumus (pēc analogijas skat. spriedumu, 2019. gada 3. oktobris, *Glawischnig-Piesczek*, C-18/18, EU:C:2019:821, 41.–46. punkts).
- 91 It īpaši, kā uzsvērts Direktīvas 2019/790 66. apsvērumā, nevar izslēgt, ka dažos gadījumos neatļauta, ar autortiesībām aizsargāta, satura pieejamību liegt var būt iespējams tikai, pamatojoties uz tiesību subjekta paziņojumu. Turklāt Tiesa ir konstatējusi, ka šādā paziņojumā ir jāietver pietiekami daudz informācijas, lai ļautu tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējam bez padziļinātas juridiskās pārbaudes pārliecināties par attiecīgās satura izziņošanas

nelikumīgumu un šī satura iespējamās izņemšanas saderību ar vārda un informācijas brīvību (spriedums, 2021. gada 22. jūnijs, *YouTube* un *Cyando*, C-682/18 un C-683/18, EU:C:2021:503, 116. punkts).

- 92 Šajā kontekstā ir jāatgādina, ka, lai gan Hartas 17. panta 2. punktā patiešām ir nostiprināta tiesību uz intelektuālo īpašumu aizsardzība, ne no šīs tiesību normas, ne no Tiesas judikatūras nekādi neizriet, ka šādas tiesības būtu neaizskaramas un ka to aizsardzība tādēļ būtu jānodrošina absolūti (spriedums, 2019. gada 29. jūlijs, *Funke Medien NRW*, C-469/17, EU:C:2019:623, 72. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 93 Piektkārt, ar Direktīvas 2019/790 17. panta 9. punkta pirmo un otro daļu ir ieviestas vairākas procesuāla rakstura garantijas, kuras papildina šīs direktīvas 17. panta 7. un 8. punktā paredzētās un ar kurām tiek aizsargātas tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu lietotāju tiesības uz vārda un informācijas brīvību gadījumos, kad, neraugoties uz šajās pēdējās minētajās tiesību normās noteiktajām garantijām, šo pakalpojumu sniedzēji tomēr kļūdaini vai nepamatoti bloķētu likumīgu saturu.
- 94 Tādējādi no Direktīvas 2019/790 17. panta 9. punkta pirmās un otrās daļas, kā arī no 70. apsvēruma izriet, ka Savienības likumdevējs ir uzskatījis, ka ir svarīgi nodrošināt, lai tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēji ieviestu ātrus un iedarbīgus sūdzību un tiesiskās aizsardzības mehānismus, lai atbalstītu aizsargāto darbu vai blakustiesību objektu – it īpaši tādu, uz kuriem attiecas autortiesību izņēmumi un ierobežojumi saistībā ar vārda brīvības un humanitāro zinātņu brīvības aizsardzību – likumīgu izmantošanu. Saskaņā ar šīm tiesību normām lietotājiem ir jābūt iespējai iesniegt sūdzību, ja viņi uzskata, ka piekļuve saturam, kuru tie ir augšupielādējuši, ir kļūdaini atspējota vai arī šāds saturs ir kļūdaini izņemts. Jebkura sūdzība ir jāizskata bez liekas kavēšanās, un to pārbaude būtu jāveic cilvēkiem. Turklāt, ja tiesību subjekti pieprasa pakalpojumu sniedzējiem veikt pasākumus pret lietotāju veiktām satura augšupielādēm, piemēram, atspējot piekļuvi tam vai šo saturu izņemt, viņiem savi pieprasījumi būtu pienācīgi jāpamato.
- 95 Vēl arī saskaņā ar šīm tiesību normām dalībvalstīm ir jānodrošina, ka lietotājiem ir pieejami ārpustiesas tiesību aizsardzības mehānismi, kas ļauj objektīvi atrisināt strīdus, kā arī efektīvi tiesiskās aizsardzības tiesā līdzekļi. Jo īpaši lietotājiem ir jābūt iespējai vērsties tiesā vai citā kompetentajā tiesu iestādē, kurā viņi varētu apgalvot autortiesību un blakustiesību izņēmuma vai ierobežojuma izmantošanu.
- 96 Sestkārt, ar Direktīvas 2019/790 17. panta 10. punktu tiek papildināta tās 17. panta 7.–9. punktā paredzētā garantiju sistēma un Komisijai sadarbībā ar dalībvalstīm uzticēts organizēt dialogu starp ieinteresētajām pusēm, lai izvērtētu paraugpraksi attiecībā uz sadarbību starp tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem un tiesību subjektiem, kā arī lai, ņemot vērā šo dialogu rezultātu un apspriežoties ar šīm ieinteresētajām personām, tostarp lietotāju organizācijām, izdotu norādījumus par šīs direktīvas 17. panta, it īpaši 17. panta 4. punkta, piemērošanu.
- 97 Direktīvas 2019/790 17. panta 10. punktā šajā ziņā ir skaidri uzsvērts, ka, izvērtējot paraugpraksi, īpaši būtu jāņem vērā tostarp vajadzība līdzsvarot pamattiesības un izņēmumu un ierobežojumu izmantošanu. Turklāt ieinteresēto personu dialogu nolūkā lietotāju organizācijām ir piekļuve pietiekamai informācijai no tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzējiem par to prakses īstenošanu attiecībā uz šīs direktīvas 17. panta 4. punktu.

- 98 No šī sprieduma 72.–97. punktā veiktajiem konstatējumiem izriet, ka pretēji tam, ko apgalvo Polijas Republika, Savienības likumdevējs tiešsaistes satura kopīgošanas pakalpojumu sniedzēju pienākumu kontrolēt saturu, ko lietotāji vēlas augšupielādēt to platformās pirms tā izplatīšanas sabiedrībai, kurš izriet no Direktīvas 2019/790 17. panta 4. punktā noteiktā īpašā atbildības režīma un it īpaši no tās 17. panta 4. punkta b) apakšpunktā un c) apakšpunktā *in fine* paredzētajiem atbrīvojuma nosacījumiem, ir papildinājis ar garantijām, kas ir piemērotas, lai atbilstoši Hartas 52. panta 1. punktam nodrošinātu šo pakalpojumu lietotāju Hartas 11. pantā garantēto tiesību uz vārda un informācijas brīvību respektēšanu, kā arī taisnīgu līdzsvaru starp šīm tiesībām, no vienas puses, un intelektuālā īpašuma tiesībām, kas aizsargātas Hartas 17. panta 2. punktā, no otras puses.
- 99 Dalībvalstīm, transponējot Direktīvas 2019/790 17. pantu savās valsts tiesībās, ir jāpamatojas uz tādu šīs tiesību normas interpretāciju, kas ļauj nodrošināt taisnīgu līdzsvaru starp dažādām Hartā aizsargātām pamattiesībām. Turklāt, istenojot minētā noteikuma transponēšanas pasākumus, dalībvalstu iestādēm un tiesām ir ne tikai jāinterpretē savas valsts tiesības ar šo pašu noteikumu saskanīgā veidā, bet arī jāgādā, lai, to darot, tās nebalstītos uz tādu šā noteikuma interpretāciju, kas būtu pretrunā šīm pamattiesībām vai citiem Savienības tiesību vispārējiem principiem – tādiem kā samērīguma princips (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 29. janvāris, *Promusicae*, C-275/06, EU:C:2008:54, 68. punkts).
- 100 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, ir jānoraida vienīgais pamats, ko Polijas Republika ir izvirzījusi prasības pamatojumam, un līdz ar to šī prasība ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 101 Atbilstoši Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Parlaments un Padome ir prasījuši piespriezt Polijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tai spriedums ir nelabvēlīgs, jāpiespriež Polijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 102 Saskaņā ar Reglamenta 140. panta 1. punktu Spānijas Karaliste, Francijas Republika, Portugāles Republika un Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) Prasību noraidīt.

2) Polijas Republika atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

3) Spānijas Karaliste, Francijas Republika, Portugāles Republika un Eiropas Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

[Paraksti]